

Algemeen

Deze communicatie-uiting is een uitgave van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het geeft informatie over de vulling van de gasbergingen in Nederland, het totale gasverbruik in Nederland, de aanvoer van gas naar Europa en de Nederlandse groothandelsprijs¹.

Deze communicatie-uiting is bedoeld voor een brede doelgroep. Hij geeft daarom ook geen volledig beeld van de gegevens die het ministerie dagelijks ontvangt van de gasbedrijven en op basis waarvan maatregelen overwogen of genomen kunnen worden. Het ministerie kan met de ontvangen informatie de situatie op de gasmarkt goed in de gaten te houden en aanvullende maatregelen nemen wanneer dat nodig is.

Aan de cijfers in deze uiting is bijvoorbeeld de vulgraad van de gasbergingen in Nederland te zien.

In de update gebruiken we verschillende meeteenheden voor energie.

- 1 megawattuur (MWh) = 1000 kilowattuur (kWh)
- 1 gigawattuur (GWh) = 1000 megawattuur (MWh)

De informatie komt uit openbare bronnen zoals [Gasunie Transport Services](#), het [ENTSOG Transparency Platform AGSI+](#) en [ALSI](#).

Waarom een periodieke update van de situatie?

[Het kabinet heeft in de zomer van 2022 maatregelen genomen om Nederland voor te bereiden op de winter](#), zoals het opheffen van de productiebeperking voor het produceren van elektriciteit met kolen, het samen met Gasunie faciliteren van meer importcapaciteit voor meer (vloeibaar) gas. Ook zet het kabinet extra in op energiebesparing o.a. door de energiebesparingsplicht² aan te scherpen en via de communicatiecampagne '[Zet ook de knop om](#)'. Dit kan al met relatief kleine handelingen zoals aandacht voor verlichting en verwarming of korter douchen. In december is het kabinet gekomen met een inzet om te zorgen dat de gasopslagen voorafgaand aan de winter 23-24 gemiddeld voor minimaal 90% gevuld zijn.³

De situatie op de gasmarkt is lastig voorspelbaar. Door periodiek op toegankelijke wijze informatie te delen over hoeveel gas Europa instroomt, het totale gasverbruik van Nederland, de vulgraad van de gasbergingen en de gasprijs wil het ministerie het brede publiek informeren over de stand van zaken op de gasmarkt.

De gegevens in deze communicatie-uiting worden wekelijks bijgewerkt.

De inhoud van dit product is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

¹ Dit betreft de TTF month ahead prijs.

² [Kamerbrief aanscherping energiebesparingsplicht bedrijven en instellingen, 4 juli 2022](#).

³ Kamerbrief gasleveringszekerheid en gasopslagen, 9 december 2022

Vulling gasopslagen in Nederland

De grafiek geeft aan wat de gemiddelde vulgraad is van de ondergrondse bergingen in Nederland (Norg, Grijpskerk, Alkmaar, Bergermeer en Zuidwending) op de vermelde datum.

In de grafiek staan ook de door GTS geadviseerde minimale vulgraden voor het vulseizoen in 2023. Deze vulgraden zijn gebaseerd op het GTS-scenario 'een jaar zonder Russisch gas in Europa' (laatste versie d.d. 7 oktober 2022). De gewenste vulgraden in de grafiek zijn hoger dan moet volgens recente EU-regelgeving. De in EU-verband vastgestelde minimale vulpercentages zijn: 49% op 1 februari, 34% op 1 mei, 56% op 1 juli, 78% op 1 september en 90% op 1 november. Vanwege de gasexport naar het VK in de afgelopen jaren hoeft Nederland de gasopslagen slechts tot minimaal 73% te vullen. Het kabinet heeft desondanks de ambitie om de gasopslagen op 1 november 2023 voor minimaal gemiddeld 90% gevuld te hebben.

Het kabinet heeft de ambitie om de gasopslagen op 1 november 2023 voor minimaal gemiddeld 90 % gevuld te hebben. In de grafiek staan ook de door GTS geadviseerde minimale vulgraden voor het vulseizoen in 2023. Deze vulgraden zijn gebaseerd op het GTS-scenario 'een jaar zonder Russisch gas in Europa' (laatste versie d.d. 7 oktober 2022).

Op de overzichtspagina staat de ontwikkeling van de vulgraad ten opzichte van een week geleden.

De vulgraad van de bergingen hangt af van een aantal factoren. In de winter is de temperatuur in belangrijke mate bepalend voor hoeveel gas uit de bergingen wordt gebruikt. Tijdens het vulseizoen zijn de beschikbaarheid en de prijs van gas de belangrijkste factoren: is er gas over om te injecteren (is het aanbod groter dan de verbruiksmarkt nodig heeft) en is daarbij de prijs aantrekkelijk (nu kopen en in de winter weer verkopen).

De data zijn afkomstig van <https://agsi.gie.eu/#/>

Gasverbruik in Nederland

Het plaatje met het gasverbruik toont hoeveel gas door de Nederlandse markt elke dag in de afgelopen periode van een maand is verbruikt; de getallen geven het gemiddelde dagverbruik per week aan. Om dit te vergelijken met de afgelopen jaren is als referentie het gemiddelde dagverbruik per week in dezelfde periode in 2019 t/m 2021 (de jaren voor de gascrisis) weergegeven. Het gaat hier om het verbruik van de totale markt in Nederland, zoals huishoudens, industrieën, elektriciteitscentrales. Het getal op de overzichtspagina geeft weer de toe- of afname van het gasverbruik van de gemiddelde dag in de laatste week ten opzichte van het gemiddelde gasverbruik van de gemiddelde dag in de afgelopen drie jaren in dezelfde week van die drie jaren.

Het gasverbruik wordt sterk beïnvloed door de temperatuur: 's winters is het verbruik drastisch hoger dan 's zomers. Maar ook de gasprijs speelt een grote rol: als we veel moeten betalen voor onze energiekosten, zijn we des te meer bereid om te besparen op gasverbruik. Dat kunnen we doen door bijvoorbeeld korter te douchen, de airco niet te gebruiken, 's winters de thermostaat lager te zetten of andere energiebesparende maatregelen te nemen. Kijk voor meer tips op "[Zet ook de knop om](#)". Als inwoners van Nederland en het bedrijfsleven kunnen we de schaarste (en dus ook de prijs) dus proberen te beïnvloeden door ons verbruik te laten afnemen.

De data zijn afkomstig van: ENTSOG.

Aanvoer van gas naar de EU-landen

De Europese markt wordt voor een klein deel van gas voorzien door productie binnen de EU. Het gas wordt of werd grotendeels via pijpleidingen van buiten de EU-landen aangevoerd, zoals uit Noorwegen en Engeland (beide geen EU-landen), Rusland (via de Nord Stream leiding naar Duitsland, Yamal naar Polen, EUStream naar Slowakije en Turkstream naar Turkije), Noord-Afrika en Azerbaidzjan. Omdat Engeland zodanig geïntegreerd is in het Europese systeem, is dit land in de cijfers beschouwd als een deel van de EU. Daarnaast wordt er veel LNG (vloeibaar gemaakt aardgas) met schepen aangevoerd naar havens waar een LNG-terminal staat, zoals de Gate terminal op de Maasvlakte. Het LNG kan afkomstig zijn uit aardgasproducerende landen overal ter wereld, ook uit Rusland.

De grafiek laat een beeld zien van de totale aanvoer naar Europa per schip en per pijpleiding uit de verschillende landen in de afgelopen maand. Het getal op de overzichtspagina geeft de toe- of afname weer van de laatste week ten opzichte van het gemiddelde van dezelfde week in 2019 t/m 2021 (de jaren voor de gascrisis).

De aanvoer van gas moet passen bij de behoefte van de markt en de behoefte om gas in bergingen op te slaan (of in de winter: te kunnen produceren). Uiteraard ligt de focus op de aanvoer van Russisch gas. Als de bergingen in de zomer onvoldoende gevuld kunnen worden omdat het aanbod te laag is en/of omdat de prijs in de zomer te hoog is, dan leidt dat in de winter tot problemen: Onvoldoende gas en (extreem) hoge prijzen.

De data zijn afkomstig van <https://transparency.entsog.eu/#/map>.

Gasprijs

In Europa bestaan verschillende markten waarop gas wordt verhandeld. De grootste handelsplaats in Europa is het Nederlandse TTF. In de grafiek is de groothandelsprijs weergegeven van 1 MWh gas (pakweg 100 m³). Gekozen is voor weergave van de prijs die nu betaald wordt voor levering in de komende maand (month ahead). Dit is de meest gebruikte prijs op dit handelsplatform. Er is geen één op één relatie tussen de gasprijs voor consumenten en de TTF month ahead prijs. Wel kan gezegd worden dat een opwaartse trend over een aantal maanden een indicatie is dat energieleveranciers hogere prijzen zullen rekenen voor consumenten. De dagprijzen in de afgelopen periode van 30 dagen worden in de grafiek getoond.

De prijs van aardgas wordt bepaald door de mate waarin het gas schaars is. Is er een overschot aan aanbod, dan zal de prijs laag zijn. Maar is er krapte, zoals nu door het wegvallen van Russisch aanbod, dan is de prijs hoog als het wegvallende aanbod niet zomaar gecompenseerd kan worden door ander aanbod.

De gasmarkten over de hele wereld hangen met elkaar samen, bijvoorbeeld omdat de LNG-schepen overal naar toe kunnen. De gasmarkt is daarom één grote wereldmarkt met wat regionale verschillen. Schaarste vertaalt zich dus in wereldwijd hoge prijzen.

De data zijn afkomstig van <https://www.theice.com/products/27996665/Dutch-TTF-Gas-Futures/data?marketId=5408202>

Update gebruik van data

Voor het samenstellen van de wekelijkse Update over de gasleveringszekerheid werken we altijd met de meest actuele data. Op het moment dat na het verschijnen van de Update gasleveringszekerheid nieuwe data beschikbaar komen, zullen deze in de eerstvolgende Update gasleveringszekerheid worden verwerkt.